

MINISTER
MINISTERIE VAN LANDBOUW, VISSERIJ,
VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

De Eurocommissaris voor Milieu, Waterweerbaarheid en
een Competitieve Circulaire Economie
mevrouw J. Roswall
Europese Commissie
1049 BRUSSEL
België

Den Haag, 11 juli 2025
99193159

Geachte mevrouw Roswall,

Op 31 december 2025 verloopt het Uitvoeringsbesluit 2022/2069 van de Commissie van 30 september 2022 tot verlening van een door Nederland gevraagde derogatie op grond van Richtlijn 91/676/EEG van de Raad inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Met deze brief vraag ik u, namens de Nederlandse regering, om een verzoek tot derogatie voor Nederland daartoe in behandeling te nemen.

De geologische en klimatologische omstandigheden, zoals een hoog neerslagoverschot en lang groeiseizoen, maken Nederland bij uitstek één van de lidstaten waar productie van gewassen efficiënt kan plaatsvinden, ook binnen de ecologische parameters van de Nitraatrichtlijn. Op de bedrijven die gebruik maakten van de derogatie in 2023 lag in de meeste regio's de gemiddelde nitraatconcentratie in het bovenste grondwater onder de norm van 50 milligram per liter, vanwege het relatief grote areaal grasland van deze derogatiebedrijven. Onderzoek wijst uit dat de nitraatconcentraties onder grasland in het algemeen erg laag zijn. Uit een recente studie blijkt ook dat dierlijke mest op grasland in dezelfde hoeveelheden kan worden gebruikt als kunstmest zonder aanvullende risico's op stikstofverliezen naar het grondwater¹.

Bovendien heeft de afbouw van de huidige derogatie een zeer grote acute negatieve impact op het inkomen en toekomstperspectief van de boer. Het verdienvermogen van met name melkveehouders is met de afbouw van de huidige derogatie onder druk komen te staan vanwege de hoge kosten voor het afzetten van dierlijke mest en de aankoop van kunstmest benodigd voor de groei van de gewassen. Hierdoor zullen naar verwachting steeds meer melkveehouders hun graslandpercelen omzetten naar (meer lucratieve) bouwlandpercelen met alle negatieve gevolgen van dien op de waterkwaliteit. Het is daarom relevant om, met het oog op de waterkwaliteit en indachtig de

¹ <https://research.wur.nl/en/publications/stikstofbenutting-en-nitraatuitspoeling-bij-dierlijke-mest-en-kun>

MINISTER
MINISTERIE VAN LANDBOUW, VISSERIJ,
VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Clean Industrial Deal² en de Visie voor Landbouw en Voedsel³, de afhankelijkheid van geïmporteerde kunstmest te verminderen, het beleid te richten op het behoud van grasland; een derogatie voor graslandareaal kan hierin effectief zijn.

Ik verzoek u dan ook, namens de Nederlandse regering, om een nieuwe, regiospecifieke derogatie van de gebruiksnorm van 170 kg stikstof per hectare per jaar voor dierlijke mest als opgenomen in bijlage III, punt 2 van de Richtlijn 91/676/EEG voor Nederland met ingang van 1 januari 2026. Ik verzoek u vriendelijk om dit verzoek tot derogatie in behandeling te nemen en om de vereiste besluitvormingsprocedure in gang te zetten. Ik ben uiteraard graag bereid (via onze diensten) met u in gesprek te treden om de nadere onderbouwing van mijn verzoek toe te lichten en de modaliteiten van een derogatie te bespreken.

Het Nederlandse parlement heeft mij gevraagd hen te betrekken bij een aanvraag tot derogatie. Ik zal hen daarom informeren over het versturen van deze brief.

Hoogachtend,

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

² The example of fertilisers illustrates the potential of the Clean Industrial Deal across sectors. It showcases circularity agenda as a security agenda. The domestic production of fertilisers, including of low-carbon fertilisers and fertilisers from recycled nutrients, reduces dependencies on fertiliser imports and emissions, promotes circular business models, and should reduce input prices for farmers.

³ p.12: Another important dependency is on imported raw materials and fertilisers which are essential for food production and security. There has been an increasing concentration of imports from a few origins, particularly for urea, with about 88% of EU imports supplied by four countries. Reducing these dependencies is a win-win: (i) for the European clean industrial competitiveness by supporting domestic production of fertilisers; (ii) for the farmers who can count on a reliable supply and stable prices, and (iii) for environment and climate through the support for the uptake of low-carbon fertilisers and recycled nutrients, such as RENURE and digestate after appropriate treatment, and their efficient use.